

PUNJABI

(2019-20)

Code No - 004

Class IX

One Paper

3Hrs

MM 80

ਇਕ ਪੇਪਰ

3 ਘੰਟੇ

ਅੰਕ 80

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਉਸਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਵਾਂ—ਕਵਿਤਾ, ਨਾਟਕ, ਨਾਵਲ, ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਾਉਣਾ ਤਾਂ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਸਕਣ। ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਹੈ।

1. ਸਲਾਨਾ ਲਿਖਤੀ ਪਰੀਖਿਆ

(Year End Written Exam - 80)

ਇਕਾਈ /ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਖੇਤਰ	ਅੰਕ	ਪੀਗੀਅਡ
ਭਾਸ਼ਾ		
(ਓ) ਅਡਵਾਂਸ ਪੜ੍ਹਨ ਕੌਸ਼ਲ	15	20
(ਅ) ਵਿਆਕਰਨ	20	35
(ਇ) ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ	25	40
ਸਾਹਿਤ (ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ)	20	55

2. ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ

(Internal Assesment - 20)

ਕਿਰਿਆਤਮਕ ਕੰਮ (Activity/Assignment)	20	30
--	----	----

ਪੰਜਾਬੀ—004
IX (ਨੌਵੀਂ)

(ਅਪ੍ਰੈਲ 2019 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2020)

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ

ਕੁਲ ਅੰਕ 80

I. ਪੜ੍ਹਨ-ਕੌਸ਼ਲ (Reading Skill) 15

1. ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ (ਵਾਰਤਕ) 200-250 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ 9
ਚਾਰ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (2+2+2+2+)+ 1 ਅੰਕ ਸਿਰਲੇਖ ਲਈ
2. ਅਣਡਿੱਠੀ ਕਾਵਿ ਟੁਕੜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ (ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ) (3X2)=6

II. ਵਿਆਕਰਨ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ) (Grammar) 20

1. ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ) 1X3=3
2. ਲਿੰਗ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ) 1X3=3
3. ਸ਼ਬਦ ਸ਼ੁਧੀ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ) 1X3=3
4. ਵਿਸਮਿਕ (ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ) 1X3=3
5. ਕਿਰਿਆ (ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ) 1X4=4
6. ਮੁਹਾਵਰੇ (ਉ ਤੋਂ ਹ ਤੱਕ) (ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ) 1X4=4

III. ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਿਖਣ-ਕੌਸ਼ਲ (Writing Skill) 25

1. ਲੇਖ-ਰਚਨਾ (ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਅਤੇ ਆਮ ਵਿਸ਼) 200 ਸ਼ਬਦ
(ਤਿੰਨ ਲੇਖ ਚੋਣ ਅਧਾਰਿਤ—ਨੁਕਤਿਆਂ ਸਹਿਤ)
2. ਪੱਤਰ-ਰਚਨਾ (ਨਿਜੀ ਤੇ ਦਫਤਰੀ)
(ਦੋ ਪੱਤਰ ਚੋਣ ਅਧਾਰਿਤ—ਨੁਕਤਿਆਂ ਸਹਿਤ)
3. ਚਿੱਤਰ (ਫੋਟੋ)/ਭਸਵੀਰ (ਦ੍ਰਿਸ਼) ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਰਨਣ (80 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ) 07

IV. ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ (Text Books) 20

1. ਅਤਿ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (1 ਅੰਕ ਵਾਲੇ)
(ਉ) ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਵਾਰਤਕ ਵਿੱਚੋਂ (ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ) 4
2. ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚੋਂ (ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਾਲੇ) 4

2. ���ੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਉੱਤਰ 2 ਅੰਕ ਵਾਲੇ (25 ਤੋਂ 30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ) (3X2)=6
 (ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ)
3. ਵੱਡੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (50 ਤੋਂ 60 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ) (1X3)=3
 (ਕਵਿਤਾ, ਵਾਰਤਕ ਵਿੱਚ) (ਚੋਣ ਅਧਾਰਿਤ)
4. ਇਕਾਂਗੀ ਚੌ (50 ਤੋਂ 60 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ) (1X3)=3
 (ਚੋਣ ਅਧਾਰਿਤ)

ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਨਾਂ—1

- ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾਵਾਂ—** 1. ਫਰੀਦਾ ਜੇ ਤੂ ਅਕਲਿ ਲਤੀਫੁ (ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ)
2. ਸਿੰਮਲ ਰੁਖੁ ਸਰਾਇਰਾ (ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ)
 3. ਸਮਾਂ (ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ)
 4. ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ (ਫੀਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਫ਼)
 5. ਰੁੱਖ (ਸ਼ਿਵਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ)

- ਵਾਰਤਕ —** 1. ਕਬੱਡੀ (ਪ੍ਰਿ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ)
2. ਗੱਪਬਾਜ਼ (ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾਤਾ)
 3. ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ (ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਆਂਚਲ)
 4. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸਾ (ਹਰਕੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਹਿਲ)

2. ਸਾਹਿਤਕ ਰੰਗ—1

- ਕਹਾਣੀਆਂ —** 1. ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਆਦਮੀ (ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ)
2. ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨਾ ਤੂ ਤੋਰੀ ਬਾਬਲਾ (ਬੰਤ ਸਿੰਘ ਚੱਠਾ)
 3. ਢੁੱਧ ਤੇ ਪੁੱਤ (ਬਚਿੰਤ ਕੌਰ)

- ਇਕਾਂਗੀ —** ਕਿਰਤ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ (ਡਾ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ)

- ਜੀਵਨੀਆਂ —** 1. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ (ਡਾ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ)
2. ਪੁਲਾੜ ਦੀ ਪਰੀ-ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ (ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ)

ਨੌਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਬਣਤਰ (ਕੁੱਲ ਅੰਕ 80) (ਅਪ੍ਰੈਲ 2019 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2020)

ਫ਼ਸ ਨੰ.	ਸਿੱਖਣ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ/ਕੋਸ਼ਲ ਪ੍ਰਕਾਨ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ	ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1 ਅੰਕ	ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 ਅੰਕ	ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 ਅੰਕ	ਲੇਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3,7,8 ਅਤੇ 10 ਅੰਕ	ਅੰਕ	%
1.	ਯਾਦ ਰੱਖਣਯੋਗ (ਪਾਠ ਪ੍ਰਸਤਰਕਾਂ ਤੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ)	4(1) ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ (MCQ) 4 (1) ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (VSQ)	3x2=(6)		1(3) 1(3) (LQ)	20	25.00%
2.	ਸਾਹਿ-ਸੂਝ ਅਧਿਕਾਰਤ (ਜਿਆਨ ਬੇਧ-ਅਣਡਿੰਨਾ ਪੈਰਾ ਅਤੇ ਅਣਡਿੰਨੀ ਕਾਵਿ ਟੁਕੜੀ)	1(1) (ਛੋਟੇ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ) (VSQ)	7(2) 7x2-(14)		—	15	18.75%
3.	ਵਿਗਨਕ (ਵਿਗਨਕ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਿਧਾਂਤ) ਅਨੁਸਾਨਤ ਕਿਸਮਾਂ	9 (ਬੁਝ-ਵਿਕਲਪੀ) (MCQ) 11 (ਛੋਟੇ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ) (VSQ)			—	20	25.00%
4.	ਸਿਰਜਨਕਾਤਮਕ (ਸਹਿਤੀ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ)	—			1 (7) 1 (8) 1(10) (LQ)	25	31.25%
	ਕੁੱਲ ਅੰਕ	29	20	31	80	100%	

ਜਮਾਤ ਨੌਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ

Guidelines for Internal Activity/Assessment

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਛਿਪੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ **ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ** ਲਈ 20 ਅੰਕ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ—

10 ਅੰਕ	ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ (ਜਮਾਤ ਟੈਸਟ)
5 ਅੰਕ	ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ASSIGNMENT) ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਪੱਤਰ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ
5 ਅੰਕ	LS (ਸੁਣਨ, ਬੋਲਣ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ)

ਇਹਨਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਆਪਕ ਤੇ ਸਕੂਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਸੰਬੰਧੀ (Comprehension), ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ (Writing Skill), ਬੋਲਣ ਕੌਸ਼ਲ (Speaking Skill) ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦਿਵਯਾਂਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ	
ਅਗਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸੁਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਬੋਲਣ ਤੇ ਸੁਣਨ ਕੌਸ਼ਲ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਨਪੰਚਾਲਿਤੀ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਤੇ ਕਲਪਨਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੌਵੀਂ ਜਮਾਤ ਲਈ 150-200 ਸ਼ਬਦ ਦੱਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਲਈ 250-300 ਸ਼ਬਦ

ਸਿਆ

ਵਿਸ਼ਾ	ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ
1. ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਹੱਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੂਪ ਰੇਖਾ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ 2. ਰਚਨਾਤਮਕ 3. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
2. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨਾ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ 2. ਸਵੈ-ਭਰੋਸਾ 3. ਹੁਨਰ ਦੀ ਪਰਖ 4. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਆਪਣੇ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਨਾਲ ਵਰਤਾਓ। ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਹੁਨਰ 2. ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ 3. ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਝ 4. ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ 5. ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਉੱਤਮਤਾ
4. ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਸਾਲੇ ਲਈ ਰਚਨਾਤਮਕ ਕਾਰਜ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ਭਾਸ਼ਾ-ਗਿਆਨ 2. ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ 3. ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਿਖਤ 4. ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ
5. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੇ ਸੌਤ। ਜਿਵੇਂ— ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੌਤ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ਮੌਲਿਕਤਾ 2. ਰਚਨਾਤਮਕ 3. ਤਰਕ ਭਰਪੂਰ ਯੋਗਤਾ

6.	ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਿਖਤੀ ਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਰਟੂਨ/ਚਲਚਿੱਤਰ (ਫਿਲਮ) ਤਸਵੀਰ ਰਾਹੀਂ	1. ਮੌਲਿਕਤਾ 2. ਨਿਰੰਤਰਤਾ 3. ਕਲਪਨਾ 4. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ (ਹਾਵ-ਭਾਵ ਰਾਹੀਂ)
7.	ਭਾਸ਼ਾ ਉਚਾਰਨ—ਅਗਥ ਭਰਪੂਰ, ਉਚਾਰਨ ਢੰਗ, ਵਾਕ ਬਣਤਰ 1. ਵਿਅਕਤੀ 2. ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ	1. ਠੀਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ 2. ਠੀਕ ਵਾਕ ਬਣਾਉਣਾ 3. ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚੋਣ 4. ਸਹੀ ਬੋਲਚਾਲ
8.	ਤੁਰੰਤ ਦਿੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਬੋਲਣਾ (ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਜਾਂ ਆਮ ਜੀਵਨ 'ਚੋਂ)	1. ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ 2. ਕਲਪਨਾ 3. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 4. ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਅ 5. ਸਵੈ ਭਰੋਸਾ 6. ਸਮੁੱਚਾ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (Suggested Topics for Activity)

1. ਸੁਲੇਖ	2. ਕਵਿਤਾ ਉਚਾਰਨ (ਜਬਾਨੀ)
3. ਭਾਸ਼ਣ ਮੁਕਾਬਲਾ	4. ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ
5. ਕੁਇਜ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਤੀ)	6. ਨਾਟਕ ਮੰਚਣ
7. ਦਿਨ-ਤਿਉਹਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ	8. ਲੋਕਗੀਤ
9. ਪੁਰਾਤਨ ਸੱਭਿਆਚਾਰ	10. ਚਲੰਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ

ਨੋਟ— 1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
2. ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਅਧਿਆਪਕ ਤੇ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਹੋਵੇਗਾ।

PUNJABI

(2019-20)

Code No - 004

Class X

One Paper

3Hrs

MM 80

ਇਕ ਪੇਪਰ

3 ਘੰਟੇ

ਅੰਕ 80

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਉਸਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਵਾਂ—ਕਵਿਤਾ, ਨਾਟਕ, ਨਾਵਲ, ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਾਉਣਾ ਤਾਂ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਸਕਣ। ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਹੈ।

1. ਸਲਾਨਾ ਲਿਖਤੀ ਪਰੀਖਿਆ

(Year End Written Exam - 80)

ਇਕਾਈ /ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਖੇਤਰ	ਅੰਕ	ਪੀਗੀਅਡ
ਭਾਸ਼ਾ		
(ਓ) ਅਡਵਾਂਸ ਪੜ੍ਹਨ ਕੌਸ਼ਲ	15	20
(ਅ) ਵਿਆਕਰਨ	20	35
(ਇ) ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ	25	40
ਸਾਹਿਤ (ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ)	20	55

2. ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ

(Internal Assesment - 20)

ਕਿਰਿਆਤਮਕ ਕੰਮ (Activity/Assignment)	20	30
--	----	----

ਪੰਜਾਬੀ—004
X (ਦਸਵੀਂ)
(ਅਪ੍ਰੈਲ 2019 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2020)

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ

ਕੁਲ ਅੰਕ 80

I. ਪੜ੍ਹਨ-ਕੌਸ਼ਲ (Reading Skill)	15
1. ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ (ਵਾਰਤਕ) 200-250 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ	9
ਚਾਰ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (2+2+2+2) + 1 ਅੰਕ ਸਿਰਲੇਖ ਲਈ	
2. ਅਣਡਿੱਠੀ ਕਾਵਿ ਟੁਕੜੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ (ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)	(3X2)=6
II. ਵਿਆਕਰਨ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ) (Grammer)	20
1. ਸਮਾਸੀ ਸ਼ਬਦ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ)	4
2. ਬਹੁਅਰਥਕ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ)	4
3. ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ (ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ)	4
4. ਅਗੇਤਰ-ਪਿਛੇਤਰ	4
5. ਮੁਹਾਵਰੇ (ਕ ਤੋਂ ਝ ਤੱਕ)	4
III. ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਿਖਣ-ਕੌਸ਼ਲ (Writing Skill)	25
1. ਲੇਖ-ਰਚਨਾ (ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਅਤੇ ਆਮ ਵਿਸ਼ੇ) 200 ਸ਼ਬਦ	10
(ਤਿੰਨ ਲੇਖ ਚੋਣ ਅਧਾਰਿਤ—ਨੁਕਤਿਆਂ ਸਹਿਤ)	
2. ਪੱਤਰ-ਰਚਨਾ (ਨਿਜੀ ਤੇ ਦਫਤਰੀ)	08
(ਦੋ ਪੱਤਰ ਚੋਣ ਅਧਾਰਿਤ—ਨੁਕਤਿਆਂ ਸਹਿਤ)	
3. ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਂ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਰਨਣ (50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ)	07
IV. ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ (Text Books)	20
1. ਅਤਿ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (1 ਅੰਕ ਵਾਲੇ)	
(ਉ) ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਵਾਰਤਕ ਵਿੱਚੋਂ (ਬਹੁ-ਵਿਕਲਪੀ)	1X4=4
(ਅ) ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚੋਂ (ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਾਲੇ)	1X4=4

2. ਡੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਉੱਤਰ 2 ਅੰਕ ਵਾਲੇ (25 ਤੋਂ 30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ) (3X2)=6
 (ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਜੀਵਨੀ ਵਿੱਚ)
3. ਵੱਡੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (50 ਤੋਂ 60 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ) (1X3)=3
 (ਕਵਿਤਾ, ਵਾਰਤਕ ਵਿੱਚ) (ਚੋਣ ਅਧਾਰਿਤ)
4. ਇਕਾਂਗੀ ਚੋ (50 ਤੋਂ 60 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ) (1X3)=3
 (ਚੋਣ ਅਧਾਰਿਤ)

ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ

1. ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਨਾਂ—2

- ਕਾਵੀ-ਰਚਨਾਵਾਂ** — 1. ਰਾਮਿਕੀ ਬੈਰਾਗਣਿ (ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ)
 2. ਗੁੰਮ ਨੇ ਗੋਈ ਵਿੱਚੋਂ (ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੀਰ)
 3. ਗੁਰੂ-ਉਪਦੇਸ਼ (ਪਵਨ ਹਰਚੰਦਪੁਰੀ)
 4. ਮਾਣ-ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ (ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਫੀਕ)

- ਵਾਰਤਕ** — 1. ਆਦਤਾਂ (ਗਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ)
 2. ਹੈਂਕੜ ਅਤੇ ਹਉਮੈ ਦੀ ਮਾਰ (ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ)
 3. ਪੱਛੋਂ ਦੀਆਂ ਪੈਣ ਕਣੀਆਂ (ਪ੍ਰੀਤਮ ਰੂਪਾਲ)
 4. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਗੀਤ (ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ)
 5. ਕਲਾਤਮਕ ਰੁਚੀਆਂ : ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਪਹਿਚਾਣ (ਡਾ. ਦੇਵਿੰਦਰ ਸੈਫ਼ੀ)

2. ਸਾਹਿਤਕ ਰੰਗ—2

- ਕਹਾਣੀਆਂ** — 1. ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ (ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਆਸ਼ਟ)
 2. ਈਅਰ ਫੌਨ (ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ)
 3. ਦੁਸ਼ਮਣੀ (ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ)

- ਇਕਾਂਗੀ** — ਬੇਬੇ ਰਾਮ ਭਜਨੀ (ਪ੍ਰੋ. ਆਈ. ਸੀ. ਨੰਦਾ)

- ਜੀਵਨੀਆਂ** — 1. ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ (ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ)
 2. ਉੱਡਣਾ ਸਿੱਖ—ਮਿਲਖਾ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ)
 3. ਅਣਥੱਕ ਵਿਗਿਆਨੀ—ਡਾ. ਅਬਦੂਲ ਕਲਾਮ (ਡਾ. ਪ੍ਰਿਯਵੀ ਰਾਜ ਬਾਪਰ)

ਦਸਵੀਂ ਜਾਮਾਤ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਬਣਤਰ (ਕੁੱਲ ਅੰਕ 80) (ਅਪ੍ਰੈਲ 2019 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2020)

ਕਮ ਨੰ.	ਸਿੱਖਣ ਸਿਧਾਉਣ ਦੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ/ਕੇਸ਼ਲ ਪ੍ਰਣਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ	ਛੇਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1 ਅੰਕ	ਛੇਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2 ਅੰਕ	ਛੇਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3,7,8 ਅਤੇ 10 ਅੰਕ	ਅੰਕ	%
1.	ਯਾਦ ਰੱਖਣਯੋਗ (ਪਾਠ ਪ੍ਰਸਤਰਕਾਂ ਤੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ)	4 (1) ਅਧਿਕਲਪੀ (MCQ) 4 (1) ਛੇਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (VSQ)	3x2=(6) (SQ)	1 (3) 1 (3) (LQ)	20	25.00%
2.	ਸਮਝ-ਸੂਝ ਅਧਾਰਤ (ਗਿਆਨ, ਬੋਧ-ਅਲਡਿੱਠਾ ਪੈਰਾ ਅਤੇ ਅਲਡਿਨੀ ਕਾਵਿ ਟਕੜੀ)	1 (1) (ਛੇਟੇ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ) (VSQ)	7 (2) 7x2=(14) (SQ)	—	15	18.75%
3.	ਵਿਹਾਰਕ (ਵਿਹਾਰਕ ਤਿਆਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਿਧਾਂਤ) ਅਨੁਆਨਤ ਕਿਸਮਾਂ	12 (ਥਾ-ਵਿਕਲਪੀ)(MCQ) 8 (ਛੇਟੇ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ) (VSQ)	—	—	20	25.00%
4.	ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ (ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪਰਿ ਲਈ ਰਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ)	—	—	1 (7) 1 (8) 1 (10) (LQ)	25	31.25%
	ਕੁੱਲ ਅੰਕ	29	20	31	80	100%

ਜਮਾਤ ਦਸਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ

Guidelines for Internal Activity/Assessment

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਛਿਪੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ **ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ** ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ **ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ** ਲਈ 20 ਅੰਕ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ—

10 ਅੰਕ	ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ (ਜਮਾਤ ਟੈਸਟ)
5 ਅੰਕ	ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ASSIGNMENT) ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਪੱਤਰ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ
5 ਅੰਕ	LS (ਸੁਣਨ, ਬੋਲਣ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ)

ਇਹਨਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਆਪਕ ਤੇ ਸਕੂਲ ਪਿੰਸੀਪਲ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਸੰਬੰਧੀ (Comprehension), ਲਿਖਣ ਕੌਸ਼ਲ (Writing Skill), ਬੋਲਣ ਕੌਸ਼ਲ (Speaking Skill) ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦਿਵਿਯਾਂਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ	
ਅਗਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸੁਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਬੋਲਣ ਤੇ ਸੁਣਨ ਕੌਸ਼ਲ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਤੇ ਕਲਪਨਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੌਵੀਂ ਜਮਾਤ ਲਈ 150-200 ਸ਼ਬਦ ਦੱਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਲਈ 250-300 ਸ਼ਬਦ

ਸੁਝਾਅ

ਵਿਸ਼ਾ	ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਧੀ
1. ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੁਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੂਪ ਰੇਖਾ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ 2. ਰਚਨਾਤਮਕ 3. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
2. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨਾ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ 2. ਸਵੈ-ਭਰੋਸਾ 3. ਹੁਨਰ ਦੀ ਪਰਖ 4. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਆਪਣੇ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਨਾਲ ਵਰਤਾਓ। ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਹੁਨਰ 2. ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ 3. ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਝ 4. ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ 5. ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਉੱਤਮਤਾ
4. ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਸਾਲੇ ਲਈ ਰਚਨਾਤਮਕ ਕਾਰਜ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ਭਾਸ਼ਾ-ਗਿਆਨ 2. ਸ਼ਬਦ ਭੰਡਾਰ 3. ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲਿਖਤ 4. ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ
5. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੇ ਸੌਤ। ਜਿਵੇਂ— ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੌਤ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ਮੌਲਿਕਤਾ 2. ਰਚਨਾਤਮਕ 3. ਤਰਕ ਭਰਪੂਰ ਯੋਗਤਾ

6.	ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਿਖਤੀ ਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਰਟੂਨ/ਚਲਚਿੱਤਰ (ਫਿਲਮ) ਤਸਵੀਰ ਰਾਹੀਂ	1. ਮੌਲਿਕਤਾ 2. ਨਿਰੰਤਰਤਾ 3. ਕਲਪਨਾ 4. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ (ਹਾਵ-ਭਾਵ ਰਾਹੀਂ)
7.	ਭਾਸ਼ਾ ਉਚਾਰਨ—ਅਗਥ ਭਰਪੂਰ, ਉਚਾਰਨ ਢੰਗ, ਵਾਕ ਬਣਤਰ 1. ਵਿਅਕਤੀ 2. ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ	1. ਠੀਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ 2. ਠੀਕ ਵਾਕ ਬਣਾਉਣਾ 3. ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚੋਣ 4. ਸਹੀ ਬੋਲਚਾਲ
8.	ਤੁਰੰਤ ਦਿੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਬੋਲਣਾ (ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਜਾਂ ਆਮ ਜੀਵਨ 'ਚੋਂ)	1. ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ 2. ਕਲਪਨਾ 3. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 4. ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਅ 5. ਸਵੈ ਭਰੋਸਾ 6. ਸਮੁੱਚਾ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਨਿਰਧਾਰਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (Suggested Topics for Activity)

1. ਸੁਲੇਖ	2. ਕਵਿਤਾ ਉਚਾਰਨ (ਜਬਾਨੀ)
3. ਭਾਸ਼ਣ ਮੁਕਾਬਲਾ	4. ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ
5. ਕੁਇਜ਼ (ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਤੀ)	6. ਨਾਟਕ ਮੰਚਣ
7. ਦਿਨ-ਤਿਉਹਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ	8. ਲੋਕਗੀਤ
9. ਪੁਰਾਤਨ ਸੱਭਿਆਚਾਰ	10. ਚਲੰਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ

ਨੋਟ— 1. ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
2. ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਅਧਿਆਪਕ ਤੇ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਹੋਵੇਗਾ।